

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3149/2021. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.513/2020/2. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Bene Tamás ügyvéd által képviselt indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján az ügyben első fokon eljáró bírósághoz 2020. november 2-án érkezett alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Ebben kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.513/2020/2. szám alatt hozott végzésének és a Debreceni Ítéletábla Pf.I.20.456.2019/4. szám alatt hozott ítéletének alaptörvény-ellenességét, és azokat semmisítse meg. A panasz szerint a bírói döntések az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, C) cikk (1) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (2) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, a 25. cikk (3) bekezdését és a 28. cikket sértik. Az Alkotmánybíróság a panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [2] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben az alkotmányjogi panasz és mellékletei értelmében az indítványozó (felperes) egy nonprofit kft. (alperes) vezető tisztségviselője volt 2016. június 24. napjától. Megbízatása határozott idejű volt, három évre szólt. A megbízás időtartamának lejárta előtt megbízatása megszűnt, a kft. legfőbb szerve az indítványozót 2017. március 7. napján ügyvezetői tisztségéből azonnali hatállyal visszahívta és a megbízási szerződést erre alapítva felmondta. Az indítványozó vagyoni jogi pert indított az alperessel szemben, amelyben kérte az alperes kötelezését sérelemdíj és a határozott idejű megbízási szerződés felmondásából eredő kár (elmaradt haszon) megfizetésére kötelezését. Az első fokon eljáró Miskolci Törvényszék 13.P.21.441/2018/32. szám alatt hozott ítéletével a keresetet elutasította. Az indítványozó fellebbezése nyomán másodfokú bíróságként eljáró Debreceni Ítéletábla Pf.I.20.456/2019/4. számon hozott, 2020. február 18. napján kézbesített ítéletével az elsőfokú döntést helybenhagyta. A Kúria Pfv.IV.20.513/2020/2. számon hozott végzésével a felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét visszautasította. A Kúria végzését az indítványozónak 2020. szeptember 2. napján kézbesítették. Az indítvány tartalmazza azt is, hogy „a Kúria eljárására figyelemmel az Ügyrend 32. § (4) bekezdése szerint mindkét döntés vonatkozásában a határidő megtartott”.
- [3] 1.2. Az indítvány szerint az adott esetben az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés fennáll, mert a vezető tisztségviselők jelentős hányada megbízási jogviszonyban tölti be e tisztségét és a támadott bírói döntések értelmében indokolatlanul hátrányba kerülnek azokkal a vezető tisztségviselőkkel összehasonlítva, akik e feladatokot munkaviszonyban látják el.
- [4] Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés a panasz szerint, hogy a másodfokú bíróság indokolásának kifejtésekor nem követte a Kúria Polgári Kollégiuma az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésére figyelemmel megalkotott véleményét [2/2017. (XI. 13.) számú PK vélemény], ezért indokolásában nem hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 408. § (2) bekezdésére. A hivatkozott PK vélemény 11. pontja az alábbiakat tartalmazza: „Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyja helyben, ezt a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában egyértelműen – a Pp. vonatkozó rendelkezésére utalással – fel kell tüntetni.” Amennyiben a másodfokú bíróság a PK vélemény 11. pontja szerinti indokolásában felhívja a hivatkozott felülvizsgálatot kizáró szabályt (Pp. 408. § (2) bek.), akkor a felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is mellékel felülvizsgálati kérelméhez, amelynek kedvező elbírálása esetén megnyílik a felülvizsgálati eljárás. A Kúria döntésében nem vette figyelembe a Kúria Polgári Kollégiumának véleményét, amelyet kifejezetten a Pp. 408. § (2) bekezdésének hatékony érvényesülése okán alkotott. Ha a Kúria figyelembe veszi azt, hogy a másodfokú bíróság a PK véleménnyel

ellentétesen nem hivatkozik a Pp. 408. § (2) bekezdésére, a felülvizsgálati kérelmet teljes terjedelmében kellett volna vizsgálnia a felülvizsgálat engedélyezésére irányadó szempontok szerint és a felülvizsgálatot el kellett volna rendelnie.

- [5] Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés a panasz szerint az is, hogy a másodfokú bíróság döntése bármiféle indok nélkül tesz különbséget a vezető tisztségviselők között a szerint, hogy a feladatukat a munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban látják el, amely sérti az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdésére figyelemmel az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdését. A különbségtétel azzal jár, hogy a munkaviszonyban ellátott vezető tisztségviselői feladatok esetében a jelentős jogkövetkezményeket tartalmazó munkajogi szabályokat alkalmazni kell, ellenben a megbízási jogviszony esetében hasonló jogpolitikai indokok alapján szabályozott felmondás jogkövetkezményeit nem rendeli alkalmazni.
- [6] Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés továbbá a panasz szerint az is, hogy a másodfokú bíróság döntése önkényes, mert nyilvánvalóan szemben áll a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:25 § (1) bekezdés c) pontjának, 3:112. § (1) bekezdésének és 6:278. § (2) bekezdés együttes értelmezésével. A panasz szerint a jogerős döntés nem felel meg az Alaptörvény 28. cikkének olyan mértékben, amely már sérti a tulajdonhoz való jogot is a tisztességes eljárás sérelmén túl. A másodfokú bíróság döntéséből a hivatkozott PK véleményről eltérése miatt nem állapítható meg, hogy a döntés elleni felülvizsgálat kizárt és csak külön felülvizsgálat engedélyezése iránti kéretem előterjesztése és kedvező elbírálása esetén lehet helye. A döntés ezen része ezért sérti a jogbiztonságon túl a tisztességes eljárást is, mert a döntésből ki kell tűnnie a további jogorvoslat módjának és lehetőségének is.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság egyes formai és tartalmi törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [9] A panasz határidőben érkezett az Alkotmánybírósághoz [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. A panasz a határozott kérelem feltételeinek megfelel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés], tartalmazza ugyanis azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont, Abtv. 27. § (1) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [10] 3.1. Az indítványozó a bíróság eljárásában felperes volt, érintettségének a fennállása az Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pontján alapul.
- [11] 3.2. Az Alkotmánybíróságnak vizsgálni kellett, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogra hivatkozik-e, és az Abtv. 29. §-ában foglaltak teljesülnek-e.
- [12] A panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, C) cikk (1) bekezdését, a 25. cikk (3) bekezdését és a 28. cikkét illetően nem Alaptörvényben biztosított jogra hivatkozik.
- [13] Az Alaptörvénynek a panaszban megjelölt többi rendelkezéseit [XIII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (2) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését] illetően azt lehet megállapítani, hogy az alkotmányjogi panasz Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja.
- [14] Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmeként egyrészt a jogerős döntés indokolásának a hiányosságára, másrészt a vezető tisztségviselői megbízatás megszűnése egyes jogkövetkezményei hibás alkalmazására, ezzel kapcsolatban ennek a sajátos jogviszonynak a munkaviszonnyal összefüggő mikénti értelmezése alaptörvény-ellenességére hivatkozott. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hivatkozik arra,

az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlatára, amely szerint – mivel a testület „az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve”, ezért – eljárása során nem vizsgálhatja felül a támadott bírói döntés jog-, illetve törvényszerűségét. Ezért „[ö]nmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az Alaptörvény indítványban felhívott, az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című részében szereplő egyes alapvető jogokat illetően az indítványozó részben azt sérelmezte, hogy a bíróságok az ő perbeli érveit nem osztották, az anyagi és eljárási szabályokat helytelenül értelmezték, illetve alkalmazták. Ebben a körben a panaszban foglaltak alapján nincs kellő következtetési alap annak megállapítására, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye merülne fel. Így az indítvány befogadásának feltételei nem állnak fenn.

[15] 4. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2021. március 23.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1927/2020.

